

6. Раевский Р.Т., Халайджи С.В. Студенческий поход выходного дня. Энциклопедия начинающего туриста-пешеходника/ Р.Т. Раевский, С.В. Халайджи. — Уч. пособие. — Наука и техника — 2010. — 136 с.

ГУМАНІСТИЧНА ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧА СПРЯМОВАНІСТЬ КУРСУ «ОХОРОНА ПРАЦІ»

*Хлопов А.М., Хомчак В.О., Хребтов О.Р.
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка*

На початку XXI століття у час, коли трансформується суспільство та суспільний лад у державі, головними стають проблеми, пов'язані зі збереженням життя та здоров'я людини, середовища її проживання і сфери її діяльності. Разом з цим відбуваються радикальні зміни природного і соціального оточення людини, що впливає на її світоприйняття.

Якщо проаналізувати всю інформацію, яку отримує людина в наш час, то можна стверджувати, що людство має великі ресурси, а саме — наукову думку, розум. Проблема постає в тому, що часто людство не може спрямувати свої сили в потрібне русло, контролювати процес цивілізованого суспільного розвитку. Поступово в суспільстві нагромаджуються негативні зміни, енергія, які у природі та в суспільстві наближаються до критичної межі. Настає той період, коли потрібно керуватись законами гуманізму у всіх його проявах. А це в першу чергу виражається в тому, що людина є часткою природи, а тому вона розвивається за законами природи.

Такому завданню відповідає курс «Охорона праці», що є складовою частиною підготовки вчителя освітньої галузі «Технології». Головною метою даної статті є показати роль курсу «Охорона праці» у формуванні цілісної особистості вчителя, який би міг працювати в умовах кредитно-трансферної системи і сучасного етапу розвитку української держави.

В умовах сучасної української держави, що знаходиться в стадії переходу до демократичного суспільства, відбуваються динамічні зміни у змісті освіти та в концепції підготовки майбутнього вчителя освітньої галузі «Технології» [7]. Відповідно із зміною соціально-політичних і економічних умов життя в Україні відбувається трансформація концепції освіти та підготовки фахівців багатьох галузей [1].

Суспільство відчуло на собі і зрозуміло хибність довгоіснуючого підходу: тривалий час підготовці вчителів трудового навчання в системі освіти не приділялась достатня увага. В зв'язку з цим виникла потреба у підвищенні ефективності трудової підготовки школярів і студентства. Тому кардинально змінюється роль «...викладача в системі освіти...», а також «людини у виробничому процесі...» [5]. Інформатизація та інтенсифікація виробничих процесів веде до виникнення нових дисциплін, які вимагають творчого нестандартного підходу студента як майбутнього вчителя до навчальної діяльності [7].

А таке ставлення до навчання ґрунтується на підвищенні кваліфікації студента за рахунок активної самостійної роботи, пошукової діяльності, пошуку та творчої обробки інформації і перетворення її у довготривалі міцні знання.

Головною метою освітньої галузі «Технології» є формування всебічно розвиненої, освіченої особистості, готової до трудової діяльності в

умовах сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства. Завданням вищої школи України є виховання кваліфікованого спеціаліста-педагога, який володіє сучасними технологіями навчання і орієнтується в океані постійно зростаючої інформації [6].

Зараз вищі навчальні заклади України впроваджують кредитно-трансферну систему в контексті входження нашої держави до Болонського процесу, «який має соціальний аспект, що полягає у підвищенні конкурентоздатності вищої освіти України на теренах Європи та світу. В зв'язку із цим виникла необхідність прийняття Національної доктрини освіти [3]:

- 1) визначення безпосередніх обов'язків кожного закладу вищої освіти;
- 2) систему акредитації, атестації отриманих знань;
- 3) забезпечення внутрішньої та зовнішньої оцінки навчання з урахуванням участі в ній студентів.

Фахова підготовка студентів Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка включає в себе нормативний курс «Охорона праці» за модульно-рейтинговою системою, який складається з двох модулів. Предмет має гуманістичну спрямованість у вищому навчальному закладі, а особливо — в педагогічному університеті.

Можна говорити про те, що цей курс є основою формування соціально-орієнтованої особистості майбутнього вчителя галузі «Технології» в умовах сучасного прагматичного світу.

Література

1. Вступне слово ректора Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, дійсного члена АПН України Володимира Пашенка / Сучасні освітні технології та напрямки підготовки майбутнього вчителя трудового навчання / Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю педагогічно-індустріального факультету 8-9 жовтня 2003 р. Полтава, 2003. — С. 3-5.
2. Лозовецька В. Компетентнісний підхід у професійній підготовці сучасного викладача // 36. наук. Праць Полтавського державного пед. університету. Вип. 4(51). Серія «Педагогічні науки». — Полтава, 2006. — С. 10-18.
3. Мартиненко А.М., Білик В.Д. Створення загальноєвропейського простору вищої освіти // Психологічні та технічні проблеми безпеки праці життя та здоров'я людини. Збірник матеріалів міжвузівської науково-технічної конференції 27.04.2005 р. (II частина). — Полтава, 2005. — С. 3-4.
4. Просвітні галузі «Технології» // Газета «ОсвітаУкраїни» № 1-2.-14.01.2003.
5. Сидоренко В., Буринський В. Роль самостійної роботи студента в навчальному процесі вищого закладу освіти // Самостійна робота студентів у структурі сучасної освіти. Матеріали регіональної науково-практичної конференції. Полтава, 22 квітня 2004 р. — Полтава, 2004. — С. 10-17.
6. Титаренко В., Тягло Є. Самостійна робота студентів з декоративно-прикладної творчості як організаційно-методична проблема педагогічного ВНЗ / Самост. Робота студентів у структурі сучасної освіти. / Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю педагогічно-індустріального факультету 8-9 жовтня 2003 р. — Полтава, 2003. — С. 181-186.
7. Хлопов А.М. Вдосконалення професіоналізму викладача освітньої галузі «Технології» в умовах модульно-рейтингової системи навчання // Психолого-педагогічні проблеми формування професіоналізму викладача вищої

школи в умовах європейського виміру. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції 15-16 лютого 2006 року. — Полтава, 2006. — С. 200-201.

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У США

Чичук А.П.

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Підходів, що впливають на побудову курсів професійної підготовки майбутніх американських учителів, багато, що пов'язано з тим, що в основу системи освіти у США покладено плюралізм. Це такі підходи: біхевіоризм, когнітивізм, гуманізм, конструктивізм та ін.

Біхевіористський підхід (поведінковий) зародився у 30-40-х роках ХХ століття його прихильники — Дж. Б. Уотсон, Б. Блум та інші поширюють ідеї, що його методологія обумовлює сциєнтичний (науковий) характер психологічних та педагогічних положень, що сутність і поведінка людини детерміновані зовнішнім середовищем незалежно від індивідуальних і генетичних відмін. Процес навчання уявляється ними як набір цілей, їх критеріїв, оцінки, умов навчання, тестування, що допомагає уточненню поставлених цілей [2, с.68-69].

Біхевіористська психологія увагу приділяє вивченню змін, які відбуваються в поведінці людини як реакція на стимули у навколишньому середовищі; внутрішні ж трансформації залишаються без уваги. Основним при цьому підході є вчитель, учень пасивний, він має вивчити все, про що говорить учитель. Як зазначає Н. Малкова, програми професійної педагогічної підготовки не можна віднести до тих, що засновані зараз на біхевіоризмі [1, с.106-107].

У 80-90-ті роки когнітивістський напрям почав домінувати над біхевіористським, при якому самостійна дослідницька робота пропонується майже в усіх програмах щодо підготовки майбутніх учителів у США. У зв'язку з цим, прихильники підходу М. Айзенк, Ж. Піаже вважають, що учень — не пасивний, він активний дослідник навколишнього світу. Адже викладач ВНЗ виступає не передатчиком інформації, він виробляє у студентів потребу «вчити себе вчитися», вміння самостійно засвоювати інформацію, аналізувати ситуацію та приймати рішення [1, с.107-109].

Отже, в процесі використання конгнітивістського підходу майбутні вчителі виконують науково-дослідну роботу, вивчають курси за вибором. Але слід зазначити, що цей підхід не заперечує повністю біхевіоризм, лише розширює його, приділяючи увагу внутрішнім трансформаціям, які аналізуються.

Сьогодні конгнітивістський підхід уступає свої позиції конструктивістському підходу, сутність якого полягає в підготовці такого вчителя, який би міг досягти необхідного рівня знань із свого предмета, а також професійної підготовки до педагогічної діяльності.

Американські вчені Г. Каннелла (G. Cannella) та Дж. Райф (J. Reiff) конструктивістський підхід визначають таким чином: це епістологія, яка пропонує власне пояснення природи знань, конструюючи своє особисте нове розуміння, бо те, що людина знала до цього, вступає у взаємодію з новими для неї ідеями і діяльністю. Такі знання одержуються в результаті занурення у зміст. При цьому вчитель підтримує учнів, які вчать вису-